

Dimissionstale MSG Haslev

Introduktion

Kære elever – kære hf'ere og stx'ere.

Hjertelig tillykke med jeres afsluttede ungdomsuddannelse og jeres flotte huer. I har arbejdet og gennemført eksamener for at kunne sidde her med en gennemført ungdomsuddannelse. En ungdomsuddannelse som kan bringe jer videre til en videregående uddannelse, når I føler jer klar til det.

Også et stort tillykke til jeres familier. Tak til jer, fordi I er mødt frem i dag, for at vi sammen kan fejre årets studenter på MSG.

Hvad gør skole – fysiske rammer eller mennesker?

Vi sidder traditionen tro her i vores smukke skolegård med udsigt til bygningerne og klasselokalerne, som har været rammen om jeres uddannelsestid her på MSG. Flot ser bygningen ud, og det oses af mere end 110 års skoledrift.

Men det er nu ikke de fantastiske omgivelser, der gør en skole. I over 110 år har mennesker skabt skolelivet: lærere, vejledere, service- og administrationspersonale, ledelse og ikke mindst elever og deres familier. Det er det egentlige fundament for, at I skriver jer ind i historien med generationer af studenter før jer, der både er blevet uddannede og dannede her på gymnasiet.

Avisbyen

Den pointe fik mig til at mindes en kort historie af Peter Adolphsen, som hedder Avispapirbyen. Den lyder sådan her:

”Der var engang en by, hvor alting var lavet af avispapir. Gaderne, træerne og blomsterne var af avispapir. Alt var af avispapir. Man klædte sig i avispapir, spiste avispapir og sov i senge af avispapir. Men en nat blev det regnvejr. Hele byen faldt sammen, og tryksværten flød ud. Man ville lære af fejlen og genopbyggede byen kun med ord og udelod papiret, som de havde stået på. Derefter var man nødt til at tale uafbrudt. Alle mumlede, snakkede eller råbte uden ophør - der var et vældigt brus af stemmer, som holdt byen fast i verden.”

Jeres dimissionstale handler om, hvad der har været vigtigst for jer at mumle, snakke og råbe op om, for at kunne holde MSG fast i verden. Det er nemlig de værdier og emner, der har givet jer det faglige, almene og menneskelige fundament, som I står på, når I snart skal videre i livets nye relationer og miljøer.

For jeres vedkommende var corona den regn, som udviskede fysiske fællesskaber og traditioner. Det betød, at vi alle måtte definere skolelivsånden på ny efter perioder, hvor I var afskåret fra MSG's fysiske rammer. I havde været meget hjemme og måtte få hverdagen og relationerne til at fungere over en skærm. Var det virkelig sådan det var at gå på gymnasiet?

Vi måtte rode i idékassen for at sørge for, at gymnasieværdierne stadig kom til overfladen. Det var vigtigt at I stadig skulle lære hinanden at kende i klasserne, for at være trygge ved de særlige vilkår. Langt væk fra skolegården, alléen, kantinen, klasseværelserne, studiecentreret og idrætshallen måtte vi derfor fastholde skolen ved at mumle, tale og råbe om MSG's tre hjørneste: **fællesskab, respekt og den gode kammerat.**

Fællesskab – hjørneste 1

Regnen påvirkede 3.g'ernes første år på skolen i form af restriktioner, som betød, at I havde opdelt kantinedage og fællessamlinger, selvtest og juleafslutning opdelt i årgange.

I 2.g og 1.hf skulle vi altså sammen til at genstarte de mange sociale og faglige aktiviteter, der definerer skolemiljøet på MSG.

Vi havde trivselsdage og en række af de traditionelle aktiviteter blev relanceret – f.eks. fri-idræt, MSG Academy, MasterClass, Art Fashion and Culture Club, fester og fredagscafe. Fællesskabsmusklen skulle genoptrænes, og skridt for skridt har I udviklet jer. 3.g og 2.hf har været et år kendetegnet af, at I har

taget ansvar og haft overskud til at deltage i de traditionelle skoleaktiviteter lige fra skolefodbold til planlægning af gallafest. Cafe -og festudvalget har planlagt og gennemført gode og hyggelige arrangementer, hvor I er kommet og bakket op, og I var også gode værter og deltagere, da vi for første gang afviklede Fælles Globaldag på tværs af afdelinger her på Haslev. På sidste skoledag viste I, at I ville være mere end jer selv; I inviterede nemlig fortsætterklasserne til at deltage i jeres arrangement og lagde dermed sten til en ny tradition på MSG.

Ligesom al genoptræning, så har der dog været udfordrende stunder. Den svære start påvirkede desværre trivsel hos mange af jer og også resten af de danske gymnasieelever, og ifølge Center for Ungdomsforskning er denne øgede mistriivsel blandt unge et symptom på tiden. Bogen ”Fællesskaber i ungdomslivet” fra 2023 er baseret på kvalitative interviews med unge, og den beskriver, at unges fællesskaber i dag har en anden grad af kompleksitet indlejret end tidligere. Forskerne forsøger at belyse kompleksiteten gennem fire overordnede former for fællesskaber: samfundsmæssige fællesskaber, løse forbindelser, grupper og nære venskaber:

De samfundsmæssige fællesskaber refererer til individets tilhørsforhold i kategorier som køn, etnicitet, religion og geografi.

Løse forbindelser er når mange unge mødes, og hvor nye ungdomskulturer udfolder sig. Et eksempel være, at både kendte og ukendte ansigter mødes til fester. Løse forbindelser kan lette adgangen til at etablere de mere tætte fællesskabsformer, men de kan også rumme faldgruber. Flydende koder gør det nemlig svært at navigere korrekt, og eventuelle fejltrin kan eksponeres for mange andre på digitale platforme.

Grupper Grupper er den afgørende struktur for organiseringen af de unges samvær i hverdagen. Alle unge har brug for grupper, som de kan trække på, når der skal spises frokost, arbejdes i grupper og vælges siddepladser i hverdagen. Men grupper er også vigtige, når unge i fritiden skal være sammen til sport, shoppe og hygge.

Nære venskaber er den trygge og stabile relation med ro omkring alle de kontinuerlige forhandlinger og det identitetsarbejde, som karakteriserer de andre fællesskabsformer. Fællesskabsformen fremstår mindre dynamisk og er ofte langvarig. Nære venskaber kan både give de unge et tillidsfuldt rum, hvor de kan slappe af og være sig selv, og samtidigt give dem mod og rygstød til at deltage i andre sociale fællesskabsformer.

Nogle af jer har hygget jer med fredagscaféer og gymnasiefester. Andre har hellere villet søge fællesskaber med færre mennesker at forholde sig til og mere ro til at kunne tale sammen eller udfordres fagligt, fx i MSG Academy, på klippe/klistre-dage eller i Masterclass. Nogle af jer har ønsket faste siddepladser i det meste af jeres tid her på MSG, fordi det hjalp med at skabe tryghed. Andre klasser ville derimod skabe tryghed ved tidligt at ønske, at man ofte sad sammen med forskellige, for at lære flere bedre at kende. Ved at gøre plads til hinandens forskellige behov for fællesskabskonstellationer på MSG, så har I udviklet jeres relationer fra løse forbindelser til grupper og måske endda nære venskaber. På grund af den indlejrede kompleksitet i unges fællesskaber, så har det fysiske fællesskab, hvor I kunne mødes, kramme, grine og danse, været altafgørende for jeres trivsel.

Forskernes fire kategorier skal ikke ses som en facitliste eller et ideal om venskaber for livet. Det skal mere ses som faser, der fylder på forskellig måde i løbet af jeres liv. Efter gymnasiet vil der ikke være lige så tydelige rammer og muligheder for forskellige tilbud og fællesskaber. Ansvar for egen og andres trivsel vil derfor ofte ligge på jeres banehalvdel. Landets elevtrivsel under corona viste, at vi har brug for hinanden, og at det ikke er nok at være i det samme online klasseværelse på Teams. I er en hel årgang, som har bevist værdien af rummelighed og fysisk fællesskab – hold fast i det, insister på det, find ro i det.

Respekt – hjørnestein 2:

På skoleårets første fællessamling har I hørt mig tale om skolens studie- og ordensregler – med fokus på de værdier, som ligger til grund for, hvem vi er, og hvordan vi indgår i relationer på MSG. Budskabet har været og er hver gang, at vi skal være ordentlige over for hinanden, og at der skal være en respektfuld omgangstone.

I hverdagen betyder det, at man skal være opmærksom og reflektere over sine handlinger i relationerne med andre. Vi har derfor mumlet og talt med jer om respekt, fordi det ofte tager sit udspring i en selv og de voksne omkring en. Hvis man tror på sig selv og hviler i sig selv, så kan man også bedre reflektere over, hvordan man behandler andre og er sammen med andre.

Man bliver opmærksom på andre, hvis man også møder voksne, der taler og lytter til en, og som stiller krav om deltagelse i forskellige opgaver - lige fra at rydde op efter sig selv til at organisere noget for andre. Når vi på skolen har haft forventninger og krav til jer, så har det været udtryk for, at vi interesserer os og bekymrer os for jer; at vi går op i, hvilke mennesker I bliver.

Tidligere professor i social psykologi og formand for Børnerådet Per Schultz Jørgensen formulerer det således: ”Mange unge sidder med en fornemmelse af, at de er en del af passagerlisten. Men det er de ikke, de er en del af besætningen.” I sin sidste bog ”Vendepunkter” fra 2022 beskriver han behovet for balance mellem frihedssporet og konkurrencesporet. På frihedssporet udvikler unge sig, og træffer beslutninger over deres eget liv, mens de på konkurrencesporet, der repræsenterer præstationssamfundet, konstant sammenligner sig med andre og sig selv døgnet rundt. Når de to spor kolliderer, trives unge ikke, og usikkerhed og konflikter opstår både mellem de unge selv og mellem unge og voksne. Hans budskab er, at os voksne skal hjælpe med at rammesætte forventninger og krav, så unge kan trives og arbejde med deres iboende modstandskraft.

Jeres lærere har på forskellig vis arbejdet med begge spor i dagligdagen. De har skabt rum, hvor I kunne træffe selvstændige beslutninger, men de har også forventet og krævet, at I skulle efterkomme krav - både fagligt som relationsmæssigt. Mange af jer har også deltaget i forskellige udvalg og været med til at beslutte og præge skolen. På MSG er respekt det grundvilkår, som forudsætter relationer med andre, og som vi forventer, at I tager med på jeres videre færd.

Den gode kammerat – hjørnested 3:

Den gode kammerat værdsættes også på MSG, fordi vi tillægger evnen til at se ud over sig selv stor betydning for relationer mellem mennesker. Tech-giganterne har indfanget os i deres snedige forretningsmodel med likes og bekræftelsessyge, og vi skal derfor aktivt arbejde for at værne om at sætte os selv i baggrunden, for at hjælpe og opmuntre andre. Derfor er den gode kammerat vigtig for sammenhængskraften i klasser, på skolen, og i jeres videre færd blandt andre.

Vi er meget privilegerede på MSG, fordi vi hvert år til dimissionen har mulighed for at hædre nogle af alle jer, der har været gode kammerater i løbet af uddannelsesstiden på MSG. Et af legaterne blev indstiftet sidste år og hedder ”Ole Groths legat til en god kammerat”. Det har en speciel historie, og derfor har det også bidraget til vores ”mumlen” om, hvordan vi sikrer, at disse værdier fastholdes på MSG - også når forholdene for skolelivet forandres i perioder.

Ole Groth var ansat på tidligere Haslev Gymnasium fra 1958-1996. Han underviste i dansk og engelsk og var også kostlærer. I løbet af sin prøvetid blev han kaldt ind til rektor, som spurgte Ole Groth om det var korrekt, hvad han hørte om ham, nemlig at han ikke slog kosteleverne i en tid, hvor det var almindeligt at slå elever som straf. Ole Groth svarede, at det var korrekt; han slog hverken kostelever eller nogen andre elever på skolen. Rektor stillede det ultimatum, at Ole Groth havde 24 timer til at finde en elev, som han skulle give en lussing, hvis han ønskede at fortsætte på skolen. Ole Groth mødte op hos rektor 24 timer senere og kunne meddele, at han ikke ønskede at slå sine elever, og at hvis det betød, at han skulle rejse, så måtte det være sådan. Ole Groth forblev ansat på gymnasiet, indtil han efter 38 år gik på pension. I mellemtiden nød han stor respekt blandt elever og kolleger.

Den respektfulde relation var omdrejningspunktet for Oles virke her på Haslev. Han ville ikke selv gå på kompromis med sin mening om medmenneskelig adfærd, og derfor ville han ikke slå eleverne.

Afslutning

Da corona adskilte jer fra alt det, som man normalt forbinder med gymnasiet, måtte vi sammen finde kernen i skolen. Vi så, at skolelivet ikke betinges af flotte omgivelser, men i værdier om fællesskab, respekt og gode kammerater. Vi måtte derfor fastholde relationen til hinanden ved at mumle, tale og til tider råbe, for at sikre bevarelsen. Man forfærdes ofte af tonen på nettet, og jeg tror, at forråelsen særligt skyldes, at distancen giver mulighed for, at man ikke behøver at blive konfronteret af modtagerens reaktion. Husk derfor varmen, empatien, venligheden. Husk at stå fast ved jeres værdier, selvom det kan være lettere at lade være. Husk på Ole Groth, på Avisbyen og på jeres tid her på MSG. Husk at pleje det der gælder: fysiske fællesskaber, respekten for andre og godt kammeratskab.

Hermed dimitterer jeg årgang 2023 fra MSG Haslev

Lene Eilertsen